

Nya oljeaktörer

Schweizisk-brittiska ökända råvaruhandelsbolaget Glencore får stark kritik för de oljelicenser, som tecknats med marockanska statliga ONHYM. Blocket ligger norr om Kosmos block utanför Boujdour i Västsahara.

Kritik av WSRW får också norska Seabird Exploration, som gör seismiska studier av havsbotten för oljeindustrin, i december i västsahariska vatten. Detta är det fjärde norska marinföretag som varit inblandat i Västsahara.

Samtliga tre tidigare har dragit sig ur; TGS-Nopec, Fugro-GeoTeam och PGS.

Normän utvisade ur Västsahara

Två norska representanter för Rafto Foundation for Human Rights tvingades av marockansk polis att lämna den ockuperade delen av Västsahara 10 december, dagen efter att de anlät. De var i El Aaiún för att diskutera Glencore-Seabirds seismiska studier med MR-aktivister. Poliserna visade ingen legitimation, uppträdde oförskämt och tvingade in personerna i en taxi till Marrakesh, där de sattes under polisbevakning.

Detta är den femte norska delegation som utvisades av marockansk polis 2014.

”Ingen mer försäljning”

I höstas deltog Atlas Copco på ett seminarium om hållbart företagande på svenska ambassaden i Rabat i Marocko.

– Presentationen var helt i linje med vår position om att inga framtida försäljningar går till projekt som överträder internationell lag. Vi har inte sålt någon utrustning till Västsahara sedan 2008, säger Ola Kinnander, presschef på Atlas Copco.

Det var tidskriften Västsahara som avslöjade att företaget sålt borrutrustning till fosfatgruvan Bou Craa i Västsahara.

”Precis som din pappa”

20 polisbilar omringade ett hus i El Aaiún 27 januari där en intervju pågick med västsaharier, som suttit fängslade och utsatts för tortyr. När den västsahariske journalisten, Mohamed Mayara lämnade huset spottade den ansvarige polisen på hans bil och hotade att kidnappa Mayara, hans fru och barn samt att hålla Mayara fängslad ”precis som din pappa”. Mohamed Mayaras far, som ”försvann” med sina tre bröder 1976, dog i ett hemligt fängelse i Agdz i juli 1977 efter misshandel och tortyr.

S-kvinnornas vecka i Sahara

– Att med egna ögon uppleva de västsahariska flyktingarnas situation är något helt annat än att höra och läsa om den. Trots isoleringen och hopplösheten upplevde vi en häpnadsväckande livsglädje och en imponerande förmåga att utvecklas. Kreativiteten flödade både i Olof Palmeskolan och i de grundskolor vi besökte.

Två representanter för S-kvinnor Dalarna skriver om sitt besök i Olof Palmeskolan i november:

1989 invigde Maj-Lis Löw Olof Palmeskolan för flickor, en gåva från Svenska socialdemokratiska kvinnoförbundet, där hon då var ordförande.

S-kvinnors Stockholmsdistrikt har sedan 1998 arbetat för att Västsaharakonflikten ska uppmärksammas och stött Västsaharas kvinnor i många år. Främst har man samlat in medel till Olof Palmeskolan i flyktinglägren som stöds av Palmecentret med medel från Sida. S-kvinnor bidrar med 10 procent.

Dalarnas S-kvinnor har också länge intresserat sig för frågan. Från och med 2014 samlas pengar in för att finansiera yrkesutbildning för flickor i flyktinglägren.

I november besöktes flyktinglägret av Sonja Gardefjord från Stockholm, tolken Novin Harzan och Anita Tärneborg och Carin Palmcrantz från Dalarna.

För närvarande har skolan 99 elever och 25 anställda. Förutom allmänna ämnen kan man studera medie- data- och handläsningen samt textil med sömnad. S-kvinnor har bland annat bidragit med symaskiner och datorer. 2013 köpte man in en buss, som lämnar och hämtar elever och lärare till lektionerna. Då kan fler elever, som bor långt bort, delta. I skolans lokaler finns också en

förskola, där elevernas och lärarnas barn tas om hand dagtid.

Den första dagen besöker vi skolan, där lektioner pågår trots att det är söndag. Det är en väldigt stor byggnad med många rum. I skolans buss blir vi sedan skjutsade till en av lärarna där vi trötta slumrar i väntan på maten. För oss som är här för första gången är allt nytt och spännande. Husen är möblerade med madrasser efter väggarna med många sköna kuddar. När det blir dags för mat kommer låga bord fram, där maten dukas fram och sittande på golvet äter vi. Te serveras alltid före måltiden, ett sött te med mintsmaak lagas till på ett speciellt sätt. Det tar tid och vi får påfyllning i glaset så fort det blir tomt.

På måndagen åker vi hem till den kvinnliga rektorn Moumna, där vi alla får ”duscha”. Pengarna till skolan överlämnas och på väg tillbaka till vårt boende besöker vi kameler. På tisdagen tar vi med oss våra 16 välfyllda väskor till skolan. Lärarna samlas för att lyssna på Anita som pratar om härskarteknikerna med hjälp av tolken Novin.

Vi besöker lägre lasarett på onsdagen. Två sjuksköterskor och två läkare från Spanien arbetar som volontärer där under två veckor. Enligt dem är magsjuka den vanligaste orsaken till sjukhusbesök.

Sedan besöker vi en mellan- och en högstadieskola och en förskola med barn mellan 4–6 år. Personalen har utbildats på Olof Palmes skola. Sista studiebesöket blir vattenverket, där sju borrhål förser lägret med vatten via tankbilar.

Torsdagen är vår stora dag. Lärare, elever och inbjudna samlas i stora salen på skolan för att höra Carin Palmcrantz berätta om S-kvinnor och den feministiska kampen i Sverige. Carin berättar om S-kvinnors

Personalen på den här förskolan har utbildats på Olof Palmeskolan.

kamp för kvinnors lika värde och ett jubel utbryter när Carin berättar om de viktigaste frågorna; utbildning, rätten till alla arbeten, fritt från kärnvapen och omsorg för alla.

De västsahariska kvinnorna berättar för oss att de hela tiden har deltagit i jämställdhets- och frihetskampen. Flera har deltagit i alla stora internationella konferenser som i Peking och Köpenhamn.

Under kriget tog de ett mycket stort an-

svar och deltog i uppbyggandet av lägren. De jobbade hårt för överlevnad, mot analfabetism och för högre utbildning.

Kvinnorna kämpar nu för ledande poster och har i dagsläget 23 procent. Ett problem är att många hoppar av sin utbildning. Ett annat är att kvinnor inte röstar på kvinnor, utan på män – om de röstar!

– Vi vill bygga ett demokratiskt land där ALLA ska vara med. Alla ska ha ekonomisk självständighet och kvinnor ska ha inflytan-

På Olof Palmeskolan studerar kvinnorna sömnad, media och datakunskap förutom allmänna ämnen.

de ÖVERALLT. Kampen går vidare. Frågorna är desamma överallt. Utan kvinnor skulle inget fungera i samhället. Vi tänker på våra systrar i den ockuperade delen av Västsahara. Flera av dem har fängslats och torterats för att de kämpar för friheten, säger kvinnorna.

Det västsahariska folket har under hela den här långa flyktingtillvaron lyckats hålla modet uppe och förmått överföra känslan för landet och det egna folkets förmåga till barn och barnbarn.

I den stora salen i Olof Palmeskolan samlas de kvinnliga eleverna för att lyssna på och samtala med bland andra Carin Palmcrantz, som berättar om den feministiska kampen i Sverige.

Faktum är att snart tre generationer vuxit upp i fångenskap men att de unga fortfarande har förmåga att ta ansvar för sitt land. Man imponeras av tålmodet, framtidstron och viljan att avstå från våld. Det som från början var tältläger i en otillgänglig del av Sahara har utvecklats till välfungerande samhällen med en fungerande infrastruktur. Samtidigt är man helt beroende av livsmedelsmedelsbistånd från FN och omvärlden. Området är direkt olämpligt för permanent boende.

Vår övertygelse att Sverige och övriga EU-länder snarast bör erkänna staten Västsahara har stärkts. Respekten för FN och de resolutioner som beslutats angående folkomröstning och självständighet för Västsahara måste följas.

Text: Carin Palmcrantz och Anita Tärneborg, S-kvinnor Dalarna
Bild: Anita Tärneborg